

EĞİTİM ve İNSANİ BİLİMLER DERĐİSİ

Teori ve Uygulama

Cilt: 11 / Sayı: 22 / Güz 2020

JOURNAL of EDUCATION and HUMANITIES

Theory and Practice

Vol: 11 / No: 22 / Fall 2020

Eğitimi Şairden Anlamak

Understanding the Education from Poets

Makale Türü (Article Type): Araştırma (Research)

Veda YAR YILDIRIM

www.dergipark.gov.tr/eibd
eibd@eibd.org.tr

Eğitimi Şairden Anlamak

Veda YAR YILDIRIM¹

Öz: Bu arařtırmanın amacı eđitimle ilgili olarak Őairlerin ne dűřündüklerini tespit etmektir. Bۆylece eđitim literatürüne Őairce gۆrűşler kazandırılmıř olacaktır. Bu arařtırmada Őairlerin eđitime iliřkin dűřünceleri nitel arařtırma desenlerinden olgu bilim çalıřma deseni kullanılarak incelenmiřtir. Arařtırmanın alıřma grubunu Tűrkiye'nin farklı illerinden 22 Őair oluřturmaktadır. Çalıřma grubunun oluřmasında kartopu ve ۆlűt ۆrnekleme yۆntemleri kullanılmıřtır. Verilerin analizinde betimsel analizden yararlanılmıřtır. Arařtırmanın sonuçlarına gۆre, Őairlerin eđitimin dűnű hakkında olumsuz ve daha çok olumlu gۆrűşlerinin olduđu, bugűn ve gelecek içinse oldukça farklı fikirlerinin olduđu, olumsuzlukların ve özűm ۆnerilerinin bir arada olduđu gۆrűlmektedir. Őairler duyarlıđı yűksek erdemli insan yetiřtirmek için, sistemi oluřturan tűm parçalarda yer alan insan ۆgesinin erdemleřmesini; tarih, dil, din, bilim ve edebiyat alanlarının belirginleřmesini; ۆđretmenin rol model olarak entelektűel bir donanıma sahip olması gerektiđini ۆnermektedirler. Őairlerin eđitime iliřkin gۆrűşleri oldukça gűncel ve gelecek odaklıdır. Arařtırmanın sonuçları dikkate alındıđında; eđitim adına yapılacak etkinliklere (kurultay, sempozyum, panel vb.) Őairlerin de davet edilmesi ve gۆrűşlerinin alınması sistemi daha da gűlendirebilecektir.

Anahtar kelimeler: Eğitim, Şiir, Şair.

Makale Hakkında:

Geliş Tarihi: 07.05.2020; *Kabul Tarihi:* 25.08.2020

Kaynakça Gۆsterimi:

Yar Yıldırım, V. (2020). Eğitimi Şairden Anlamak. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11(22), 199-227.

1) Dr. ۆđr. Üyesi, Kahramanmarař Sűtű İmam Üniversitesi, vedayaryildirim@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2129-4189

Giriş

Şiirin bağlı bulunduğu ana gövde olan edebiyatla eğitim arasında bir bağ bulunmaktadır. Bu bağ edebiyatın terbiye ve ahlak gibi kavramlarla olan iliŐkisiyle açıklanabilir (eki, 2017). Şiir, duygularla sesi birleŐtiren, kelimelerle musiki oluŐturan, insanı kelimelerle ahenkleŐtiren (Akyol, 2006), içerik ve özü bütünleŐtiren, özgün, etkileyici, duygulandıran (Aksan, 2013), insanı manevi olarak besleyen, insanda yeni ufukların açılmasına vesile olan (Coşkun ve Açık, 2006), bir tasarım, tesadüflere yer olmayan, sadece bugün için değil, gelecek zaman için de yönelimli, estetik bir yapı, inŐa biçimi, halkla bütünleŐtiren etkinlik (Taşdelen, 2012a), en eski edeb tür olarak insanın ihtiyaç duyduğu anlatma Őekli (ıkla, 2009) ve söz söyleme sanatıdır. Tanımlardan anlaşılacağı üzere Şiir yaşamın her yerinde estetik olarak var olmaktadır. Bu alanlardan birisi de eğitimidir. Bu araştırmada Şiir, Şair, edebiyat, eğitim bağlamında ortak kesiŐim noktaları ele alınmıŐ ve eğitim Şairce anlaşılmaya çalıŐılmıŐtır.

Şiir edebiyatın ahenk, anlam ve uyum açısından en geliŐmiŐ türüdür (Eroğlu, 2012). Edeb türlerin en öznel ve idealist olanıdır. Şiirin doğası insanın doğasıdır (Dewey, 2008). İnsan doğası anlaşılmadan eğitim adına yapılacak çalışmalar havada kalacaktır. Eğitim bir insan hizmetidir. Bu açıdan bakıldığında eğitimde neden Şiire ihtiyaç duyulduğu ortadadır. Bayraktar'a (2012) göre edebiyatın öznesi insandır. İnsan edebiyatta deŐifre olur, kendisiyle ve toplumla tanış olur.

Şiir, duyuŐa yönelen, zıtlıkları dengede buluŐturan tükenmez bir maden olarak görülmektedir (zer, 2006). Eğitim de bireyselleŐme ve sosyalleŐme gibi kendi içerisinde zıtlıklar barındırmaktadır. Akalın (1980) Şiiri, doğrunun ve gerçeğin süslü bir genellemesi ve felsefeye yakın söz sanatı olarak tanımlamaktadır. Kavramların zıtlıkları dengede tutma açılarından Şiirle eğitimin ortak paydaları bulunmaktadır.

Eğitim, nasıl bir insan yetiŐtirileceđini ortaya koymaktadır. Türk eğitim sisteminde nasıl bir insan yetiŐtirileceđi eğitimin genel amaçlarında belirlenmiŐtir. Bu amaçlara bakıldığında Türk eğitim sistemi; millî ve manevi değerlerini bilen, ruhsal ve bedensel yönde sağlıklı, iyi, mutlu, kendi yetenekleri doğrultusunda eğitim almıŐ, her türlü kalkınmaya destek olmuŐ bireyler yetiştirmek istemektedir (Millî Eğitim Bakanlığı, 1973). Edebiyat eserleriyle pek çok Şair eğitim sisteminin ortaya koyduğu insan yetiştirme hedefleri için yol göstermekte ve ilham olmaktadır. İnsan yetiştirme hedeflerine Tefik Fikret, Namık Kemal, Ahmet Mithad, Hüseyin Rahmi Görünür, Mehmet Âkif Ersoy, ReŐat Nuri Güntekin, Yakup Kadri Karaosmanoğlu gibi daha pek çok Şair ve yazar örnek gösterilebilir (Kavcar, 1982, akt. Akkaya, 2010).

Edebiyatın ruha estetik unsurlar katması yanında toplumları yönlendirmesi iŐlevi de bulunmaktadır. Sözgelimi aŐıklar ders niteliğindeki Őiirleriyle insanları, dolayısıyla insanın ait olduğu toplumu eğitme amacı gütmüŐlerdir. Bunu yaŐadıkları tecrübeleri dizelerle bazen bilgi bazen ğt Őeklinde dinleyicilere aktarmıŐlardır (Boratav, 1969). Bu da göstermektedir ki

şairler aynı zamanda birer yetişkin eğitimcisidirler. Sadece eğitim değil aynı zamanda bilgi aktarıcısı öğretmenlerdir. Şairler işin içine bir de sanatı dâhil etmişlerdir. Sanatın kendisi etkileme aracıdır. Bu yüzden şairlerin etkisinin diğer eğitimcilere göre daha da fazla olacağı düşünülmektedir.

Eğitim sosyolojisi açısından şiirin etkisi oldukça fazladır. Şair “ben” derken toplumsal olarak “biz” demektedir diyen Sağlık (2017), Mehmet Âkif’in “*Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım*” mısrasındaki “ben” in aslında biz demek olduğunu ifade etmektedir. Eğitim ve şiir arasındaki ilişkiyi Taşkaya ve Coşkun (2007), âşıkların toplum önderleri olduğunu, âşıkların şiirlerinin toplumun eğitime bakışını yansıtması açısından incelenmesi gerektiğini ifade etmektedirler. Şair gücünü, ilhamını dünyadan ve yaşamın tüm ayrıntılarından almaktadır (Geçgel, 2007). Eğitim de yaşamın önemli bir ayrıntısıdır. Şairlerin eğitime ilişkin düşüncelerinden faydalanılması gerektiği gibi, şairler de eğitimin değişkenlerinden faydalanmalıdır. Sanat eseri, toplumun ürettiği kültürün estetik formudur. Şiir kültürle ve estetik formlarla biçimlenir. Şiir toplumu ve değişimleri takip eder (Aydemir, 2009). Sanatçılar kendi toplumlarını oluştururlar (Özkesici, 2018). Sanatçı yaşadığı toplumdan etkilenir. Toplumun yaşadığı her şeyden sanat ve sanatçı etkilenir. Sanatçı ürettikleriyle toplumu ve yöneticileri yönlendirebilmektedir (Kahraman, 2016).

Bu etkili söz sanatı, hayatın her yerinde ve her zaman kullanılmıştır. Şiirin etkisini gören Nazım Hikmet gibi bazı edebiyatçılar şiiri ideolojileri anlatmakta kullanmışlardır (Gülendam, 2010). Hz. Peygamberimiz zamanında da şiir önemli bir yer tutmaktadır. Peygamberimiz şiirleri kendisi de söyleyip söyletmiştir. O dönemde şiir, savaşlarda Müslümanları cesaretlendirmek üzere kullanılmıştır. Aynı zamanda şiirle hikmetli sözleri yayma ve öğretme yoluna gidilmiştir (Güleç, 2017). Görüldüğü üzere Peygamberimiz de yetişkin eğitim aracı olarak aynı zamanda şiiri de kullanmıştır.

Tarihimizde devleti yönetenler şiirle ilgilenmişler ve kendi mahlaslarıyla şiirler yazmışlardır. Örneğin II. Mahmut’un mahlası Adlî, III. Selim’in İlhamî, Fatih Sultan Mehmed’in Avnî, II. Bayezid’in Adlî, Kanuni Sultan Süleyman’ın Muhibbî, II. Osman’ın Farisî, IV. Murad’ın Muradî gibi (www.biyografi.net, 2020). Devleti yönetenlerin, şiirle ilgilenmeleri tarihi bir gelenek içerisinde ele alınabilir. Şiir yöneticilere estetik duyarlık ve duyuş bilgisi kazandırabilir.

Şairler dili üst dil hâline getirirler. Bir kelimedenden hareketle başka bulgulara ulaşırlar. Şairin malzemesi dildir. İmgeler, mecazlar, karşıtlıklarla dilin sınırlarını genişletirler (Elmas, 2010). Eğitim de öylesine parçalı ve ilişkili bir yapıdır ki, yapılar arasındaki etkileşimi artıracak üst dil gereklidir. Bu etkileşim ve iletişim sürecinde ara bağlantıları kurabilecek sezgisel bir dil gereklidir. Bu dil olsa olsa şairlerin dilidir. Tüm süreci nesnel gören bilim insanlarının ve eğitimde uygulamacıların dili, büyük yapının parçaları arasındaki bağı çözmede yetersiz kalabilmektedir.

Eğitim sistemlerinde de s¼rekli yenilikler yapılarak çağa uygun sistemler inŐa edilmeye çalıŐılmaktadır. Bu s¼re bir d¼n¼Ő¼m iŐlemidir. Bir eğitim felsefesi olarak yeniden kurmacılık tam da d¼n¼Ő¼t¼rme s¼recinin d¼Ő¼nce yapısını epistemolojik olarak oluşturmaktadır. Yeniden kurmacılık; ilerlemeciliğin devamı niteliğindedir. Yeniden kurmacılığa g¼re eğitim yoluyla toplum yenilenmeli, d¼zenlenmeli ve d¼n¼Ő¼t¼r¼lmelidir (S¼nmez, 2008; Yayla, 2010). D¼n¼Ő¼m¼n ¼nce dilde baŐlaması gerekmektedir. ¼nk¼ dilde baŐlamayan d¼n¼Ő¼m gerçeklik alanında da gerçekleŐemez. Şiir, dilde d¼n¼Ő¼m¼ sağlayacak etkili bir sanat (Taşdelen, 2012a) olarak eğitim sistemlerinde planlı yenilik olan deęiŐim için ihtiyaç duyulan estetik bir yapıdır. Tam da bu noktada Şiirin yapıcısı olan Şairlere iş d¼Őmektedir.

Şairlerin etkisi konusunda Oskay (1991), dilin ve edebiyatın coğrafyasını deęiŐtirebilirler ifadesini kullanmaktadır. Belli bir dönemde Necip Fazıl, Cahit Zarifoğlu, Nuri Pakdil, Abd¼rrahim Karakoç, Bahattin Karakoç, Erdem Bayazıt, Alaaddin ¼zden¼ren, Ali AkbaŐ, Osman Sarı ve Őık Mahsuni gibi Şair ve ozanların belli bir coğrafyadan çıkmasının sebeplerinden biri olarak açıklanabilir (Aktaş, 2012).

Şiir insanı, toplumu, sistemleri etkilemektedir. Kimi zaman toplum eğitiminde, kimi zaman ideolojiyi anlatmada, kimi zaman silah, kimi zaman maŐukun aŐkına aŐkını anlatma aracı olarak kullanılmıştır. Bu kadar ¼nemli ve etkili s¼z sanatı eğitimde daha iŐlevsel kullanılabilir. D¼nem d¼nem Şiir eğitime y¼n vermiŐtir. G¼n¼m¼zde de toplumda yaşayan Şairler bulunmaktadır. Bu Şairlerin eğitime ilişkin y¼n vericiliği hissedilememektedir.

Geçmişte eğitime y¼n veren ve hl etkisi devam eden Şairler bulunmaktadır. Birkaçına ¼rnek vermek gerekirse; Ziya G¼kalp, eğitim hakkında d¼Ő¼nceleri ile d¼nemini ve sonraki d¼nemleri etkilemiŐ bir Őairdir. Atat¼rk de kendisinden etkilenmiŐtir. Ziya G¼kalp eğitimin millî olması gerektiğini, b¼ylece millî vicdanın oluŐabileceęini, bunun için de okullarda millî dil ve tarih, İslam esasları ve tarihi, matematik ve tabiat ilimleri ve yabancı dil derslerine ¼ncelik verilmesini savunuyordu. Talim ve terbiyeyi birbirinden ayıran Ziya G¼kalp talimi fenni bilgilerin ¼ğretimi yani asrı talim, terbiyeyi de millî vicdana dayanan millî terbiye olarak tanımlıyordu (Altın, 2010).

Ziya Paşa hem Şair hem de devlet adamıdır. Ziya Paşa'nın eğitime ilişkin d¼Ő¼nceleri ¼zetlenecek olursa; *"eğitim toplumsal değerlerle b¼t¼nleŐtirilmeli, eğitimde doğru sistemler kullanılmalı, doğru y¼ntemler kullanılmalı, eğitimciler kendilerini iyi yetiŐtirmeli, eğitimin kazandırdığı k¼lt¼r millî olmalı, medeniyet milletlerarası ¼zellik taŐıyabilir, aile b¼y¼k ¼neme sahiptir aileye ¼nem verilmeli, ocuk eğitiminde korku değil sevgi egemen olmalı, değerlere ve değerler eğitimine ¼nem verilmeli, gazeteler insan eğitiminde etkin kullanılmalı, dini değerler ¼ğretilmeli"* Őeklinindedir (Kana, 2010). G¼r¼ld¼ę¼ gibi Ziya Paşa'nın eğitim ile ilgili d¼Ő¼nceleri etkisini bug¼n de devam ettirmektedir.

Cumhuriyet ¼ncesi ve sonrası d¼nemi yaşayan Mehmet Âkif Ersoy (1873-1936) Şair, bilim adamı ve filozof olup, eğitimle çok yakından ilgilenmiŐtir. Safahat adlı eserinde eğitim so-

runlarına oldukça önemli çözümler önermiştir (Ergün, 1996). Mehmet Âkif Ersoy'un eğitime ilişkin çarpıcı tespitlerinden bazıları şunlardır: “*Cehalet en büyük düşmandır. Eğitim-öğretim bir milletin vazgeçilmezidir. İnsanlar yalnız bugüne değil, geleceğe göre de yetiştirilmelidir. Eğitimde başarılı ülkeler örnek alınmalıdır. Muallimler, imanlı, edepli, vicdanlı ve işinin uzmanı olmalıdır. Muallim mesleği sanat duyarlığında görmeli yaşamalı. Çağın ilimleri öğretilmeli kutsal değerlere hürmet edilmelidir*”. Mehmet Âkif Ersoy öğretmenliğe ilişkin yukarıdaki tespitleriyle birlikte millî bir öğretmen modelini önermektedir (Demirtaş ve Nacar, 2018). Mehmet Âkif Ersoy dönemin gelişmelerini anlatmak için şiiri kullanmış, sosyal sorunları şiirle ifade etmiş ve gündeme taşımıştır. O dönemde yazdığı şiirlerin birçoğu günümüz sorunlarına da hitap etmektedir (Çoban, 2010). Bu yüzden günümüzde de dilin sınırlarını genişleten, dili üst dil hâline getiren (Elmas, 2010) şairlerin eğitim gibi tüm insanlık sistemini ilgilendiren bir konudan uzak durmalarını gerekmektedir. Tüm bunlardan çıkan sonuç; şairlerin eğitime bakışları, önerileri araştırmaya değer bir konu olduğu için bu araştırma böyle bir amaç çerçevesinde yapılmıştır.

Edebiyatın da eğitimin de konusu insandır. Eğitim yoluyla yetiştirilmek istenen insanın edep, ahlak, nezaket, iyilik ve estetik ile ilgili olumlu özelliklerinin büyük bir bölümü edebiyat alanındadır. Ayrıca edebiyat insanı eğiterek onun belli bir disiplin altına alınmasına katkıda bulunduğu gibi, güzele ulaşma yolunda değiştiren sosyal, toplumsal bir gerçekliktir (Göçgün, 2007). Eğitim ve edebiyat birbirleriyle etkileşim içinde olan, birbirlerini tamamlayan olgulardır (Akkaya, 2010). Bu çalışmanın ortaya çıkmasında temel neden budur. Eğitimle bu kadar yakından bağı olan edebiyatın ve etkili bir dalı olan şiirle ilişkisini şairlerle kurmak hedeflenmiştir.

Eğitim disiplinler arası bir çalışma alanıdır. İnsan faktörü, eğitimde olduğu gibi psikoloji, sosyoloji, felsefe, antropoloji, edebiyat, tarih gibi diğer disiplinlerin de odak noktasını oluşturmaktadır. Bu araştırmada eğitime, genelde edebiyat, özelde ise şair ve şiirlerin penceresinden yaklaşılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda edebiyatın sanat yönünün eğitime yansımalarının ortaya çıkarılması ile tüm eğitim paydaşları açısından eğitime farklı bir bakış açısı kazandırılması hedefi araştırmayı önemli hâle getirmektedir. Böylece eğitim literatürüne şairce görüşler kazandırılmış olacaktır. Bu çerçevede araştırmanın amacı; eğitimi şairlerden şairce anlamaktır. Bu amaçla şairlere aşağıdaki sorular sorularak cevap aranmıştır:

- Şairlerin eğitimin dünü, bugünü ve geleceği hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Şairlere göre estetik duyarlığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek için eğitim sistemi nasıl tasarlanmalıdır?
- Şairlere göre estetik duyarlığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek için öğretmenin vasıfları neler olabilir?
- Şairlerin eğitim sürecinde yer alan; öğrenci, öğretmen, yönetici ve ailelere mesajları nelerdir?

Yöntem

Bu araştırmada Őairlerin eğitime ilişkin dűşünceleri nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılarak incelenmiştir. Olgu bilim, bireylerin bir olguya ilişkin yüklediği anlamları ortaya çıkarmaya imkân veren bir desendir (Yıldırım ve Őimřek, 2008). Bu araştırmada eğitim bir olgu olarak ele alınmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin farklı illerinden 22 Şair oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan Şairlerin seçiminde karma örnekleme kullanılmıştır. Karma örnekleme, bilgi yüklü durumların seçilmesi için kullanılabilir (Charmaz, 2011, akt. Baltacı, 2018). Bu amaçla araştırmada kartopu ve ölçüt örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Kartopu örneklemede, zengin veri elde edilecek kişilere yine bu kişileri takip ederek ulaşılmaktadır (Creswell, 2013).

Araştırma kapsamında etkili olduğu ve ayrıca zengin görüş toplanacağı dűřünülen bir Őaire ulaşılmıştır. Ulaşılan ve görüşülen bu Őairin önerdiği diğer Őairlere ulaşılmıştır. Araştırmada kullanılan diğer bir örnekleme ölçüt örneklemedir. Ölçüt örnekleme, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır (Baltacı, 2018). Bu çalışmada ölçüt olarak görüşüne başvurulan Őairlerin Őiire dair eser ya da eserlerinin olmasıdır. Araştırma kapsamında görüş alınan Őairlere ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo 1. Çalışma grubunda yer alan Şairlere ilişkin bilgiler

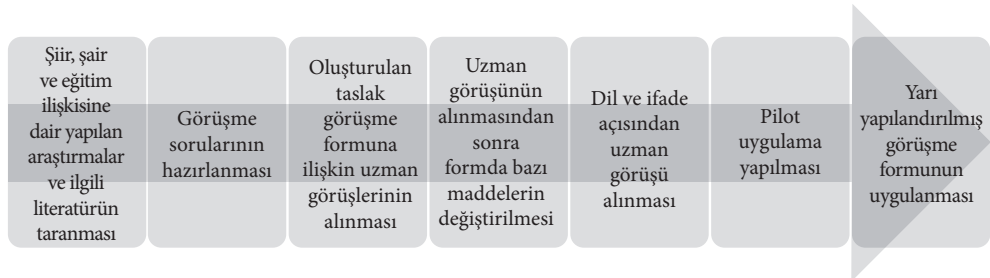
S.N.	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Mesleği	Şairlerin Şiire Dair Çalışmaları
Ő1	Erkek	59	Doktora	Öğretim Üyesi	Çiçekler Üşümesin
Ő2	Erkek	61	Lisans	Editör	Yusuf'un Kuyusu
Ő3	Erkek	64	Lisans	Emekli öğretmen	Huzur Limanı
Ő4	Erkek	39	Lisans	Öğretmen	Bana Tenha Bir Gök Kaldı
Ő5	Erkek	54	Lisans	Öğretmen	Sevmek Karanfil ve Kiraz
Ő6	Erkek	54	Doktora	Öğretmen	Kerkük Şairleri. Antolojisi
Ő7	Erkek	57	Lise	Kamuda görevli	Kuşan Ey Yürek
Ő8	Erkek	48	Lisans	Öğretmen	Türkmençe Sevdalar
Ő9	Erkek	60	Lise	Gazeteci	Yarınlara Gül Çocuk
Ő10	Erkek	62	Lisans	Öğretmen	Gülü İcitime Gönül
Ő11	Kadın	49	Lisans	Yazar-Şair	Aşkın Elif Hâli
Ő12	Erkek	56	Lise	Emekli öğretmen	Kalender'ce Bakış
Ő13	Erkek	65	Ön Lisans	Emekli öğretmen	Yaşamı Aralamak
Ő14	Kadın	47	Lisans	Proje Uzmanı	Büyüklere Şiirler Büyüleyen Hayatlar
Ő15	Kadın	52	Y. Lisans	Öğretmen Yazar	El Yüreği Tutunca
Ő16	Erkek	55	Ön Lisans	Terzi-Yayıncı	Yedi Harf Yalnızlığı
Ő17	Erkek	87	Eğitim Ens.	Öğretmen	Gönül Bahçesi
Ő18	Erkek	54	Y. Lisans	Eğitim Uzmanı	Oyuncaksız Alevin Çiçeği
Ő19	Erkek	46	Lisans	Öğretmen	Tenhalayın Kalbimi
Ő20	Kadın	49	Lisans	Öğretmen	Ayrınlık Kol Geziyor
Ő21	Erkek	64	Doktora	Akademisyen	Yağmur Őarkıları
Ő22	Erkek	83	Lisans	Yazar	Őiirimizde Ana

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmanın çalışma grubu 22 şairden oluşmaktadır. Araştırmada görüşüne başvuran şairlerin 18’i erkek, 4’ü kadındır. Yaş aralığı 39 ile 87 arasında değişmektedir. Eğitim düzeylerinin lise ve üzeri olduğu; şairlerin yarısının lisans mezunu olduğu görülmektedir. Diğer bir değişken olan şairlik dışındaki mesleğe bakıldığında, çalışma grubundaki şairlerin 15’inin (%68) eğitimle ilgili (öğretmen, akademisyen, eğitim uzmanı) işler yaptıkları görülmektedir. Çalışma grubundaki şairlerin tamamının kullanılan örnekleme yönteminin de gereği olarak şiire dair eseri veya eserleri bulunmaktadır. Şairlerden aydınlatılmış onam formu alınmıştır.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Form hazırlanmadan önce şiir, şair ve eğitimin birbirleriyle olan ilişkisine dair yapılan araştırmalar ve ilgili literatür taranmıştır. Literatür taramasına dayalı olarak bir görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmaya katılan şairlere ilişkin demografik bilgiler, ikinci bölümde ise şairlerin eğitime ilişkin düşüncelerini almak üzere oluşturulan beş soru bulunmaktadır. Sorular hazırlandıktan sonra eğitim bilimleri alanında çalışan üç akademisyenden ve iki eğitimeci şairden uzman görüşü alınmıştır. Akademisyenler soruları eğitim bilim, şairler de hem eğitim hem de dil açısından incelemişlerdir. Ayrıca son hâli verilen görüşme formundaki sorular, bir şair tarafından anlam değişikliği olmaksızın dil ve ifade açısından gözden geçirilmiştir. Buna göre yarı yapılandırılmış görüşme formuna son hâli verilerek, bir pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama sonunda soruların anlamları aynı kalırken, ifadeler değiştirilmiştir. İfadeler daha şairlere hitap edecek şekilde düzenlenmiştir. Araştırma için etik kurul onayı alınmıştır (09.04.2020 tarih ve 2020-10 sayılı karar). Görüşme sorularının geliştirilme aşamaları Şema 1’de verilmektedir:

Şema 1. Görüşme sorularının geliştirilme ve uygulama aşamaları

Geliştirilen ve son hâli verilen görüşme formu 21 şaire elektronik posta yoluyla, bir şaire ise normal posta yoluyla gönderilmiştir. Şairlere süre konusunda bir kısıtlama getirilmemiş, sürecin verimli olması için soruları cevaplayıp gönderme süreleri kendilerine bırakılmıştır. Bu süreçte elektronik posta yoluyla ve telefonla süreç kendilerine açıklanmış, gerektiğinde tekrar görüşmeler yapılmıştır. Şairlerin yazılı olarak alınan görüşleri toplam 140 word sayfasından oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Veriler analiz edilirken öncelikle görüşler kodlanmış ve daha önceden belirlenen temalar altında birleştirilmiştir. Kodlanmış Şair görüşleri tabloladıştırılarak yorumlanmıştır. Araştırmanın olgu bilim desenine uygun olarak tabloların altına Şairlerin görüşleri doğrudan alıntılarla verilmiştir. Araştırma kapsamında geçerlik çalışması için uzman görüşlerine yer verilmiştir.

Araştırmanın i güvenirliğini sağlamak için aşağdaki çalışmalar yapılmıştır: Öncelikle araştırmanın tüm süreçleri (literatür tarama, görüşme formunun hazırlanması, uygulama, analiz) detaylarıyla açıklanmıştır. İkinci olarak, alanda uzman başka bir araştırmacıya eř gözlem yapmak üzere ham veriler verilerek temalar ve kodlanmış görüşler oluşturulması istenmiştir. Eř gözlemci eğitim bilimleri alanında çalışan bir akademisyendir. Bu noktada Miles ve Huberman'ın (1994) nerdiği güvenirlik formülü kullanılmıştır. Güvenirlik = $[Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş ayrılığı)] \times 100$. Bu çalışmada görülmüştür ki, araştırmacı ile eř gözlemcinin oluşturduğu içerik birbirine oldukça yakındır. Yapılan hesaplama sonucu araştırmacı ile eř gözlemci arasındaki uyulma oranı .90 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman (1994) kodlayıcılar arasındaki güvenirliğin %80'den yüksek olmasını kabul edilebilir görmektedir. Eř gözlemci ile bağı temalar konusunda görüş alışverişi yapılarak sonuçlar doğrulanmıştır.

nc olarak araştırmanın sonuçları, araştırmaya katılan Şairlerle paylaşılarak onların görüşleriyle teyit edilmiştir. Son olarak aynı alanda yapılan diğer çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır (Yıldırım ve Őimřek, 2011).

Bulgular

Bu bölümde şairlerin eğitime ilişkin düşüncelerinin analizine ilişkin bulgulara yer verilmektedir.

1. Şairlerin eğitimin dünü bugünü ve yarını hakkındaki düşünceleri

İlk olarak şairlere eğitimin dünü, bugünü ve yarını hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Şairlerin bu konudaki görüşlerine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir:

Tablo 2. Şairlerin eğitimin dünü bugünü ve yarını hakkındaki düşünceleri

Tema	Alt Tema	Kodlanmış şair görüşleri	f
Geçmişte eğitim	Olumlu	Geçmişte güzel yol ve yöntemler kullanılırdı (§1, §2, §5, §6, §11, §17)	6
		Köy enstitüleri geçmişin olumlu örneği (§13, §17)	2
		Geçmişte öğrencinin başarısı için birliktelik vardı (§11)	1
	Olumsuz	Geçmişte kaynak yetersizliği vardı (§11, §12, §13)	3
		Geçmişin eğitim anlayışında olumsuzlukları vardı (§12, §13)	2
		Eğitimin dününde siyasi boğuşmalarla yitirilen yıllar (§12)	1
		Geçmişte doğulu olmak batılı olmak arasında insanımız kendini kaybetti (§15)	1
		Çok sık bakan değişmesi ve bakanların eğitim kökenli olmaması (§2)	1
		Eğitimin ana unsurları değişti (§10)	1
		Gelecekte eğitim değişecek (§10)	1
Günümüzde ve gelecekte eğitim	Genel değerlendirme	Okulsuz bir eğitim bizi bekliyor (§10)	1
		Eğitim adına her şeyi devletten beklemek hata (§21)	1
	Olumlu	Eğitimde gelecek için umut var (§2, §5, §10, §18)	4
		2023 Eğitim vizyon belgesi olumlu (§4)	1
		Eğitimin ahlaki bir formasyonu var (§7)	1
	Olumsuz	Sık sistem değişimi olumsuz (§13, §14, §15, §16, §17, §21)	6
		Gelişmelere ayak uyduramama (§1, §5, §8, §9, §13, §20)	6
		Etkili bir sistem oluşturulamadı (§1, §13, §16)	3
		Eğitimde sevgi yoksunluğu (§11, §13)	2
		İrfan dünyasında daralma (§1)	1
Temel eğitimde sürekli düzenleme (§1)		1	
Araştırma, özgün eserler ortaya koyma yetersiz (§9)		1	
Dün ve bugün arasında sağlam köprü kuramama (§8)	1		
Öneriler	Yeteneklere göre yönlendirme (§4, §11, §13, §16)	4	
	Geçmiş araştırılmalı (§2, §8, §9)	3	
	Günlük çalışmalar yerine köklü çalışmalara yöneltilmeli (§2, §17)	2	
	Eğitimde bilimsel çalışmalar artırılmalı (§9, §13)	2	
	Gelecek için kitap okumada popülist yaklaşımlardan uzak durulmalı (§9, §13)	2	
	Eğitimde uygulanan ezber duvarı yıkılmalı (§15, §17)	2	
	Eğitimin bugününde kaybolan disiplin ve saygısızlık (§11)	1	
	Telif eserler artırılmalı (§9)	1	

Tablo 2 incelendiğinde şairlerin eğitimin dünü, bugünü ve yarını hakkındaki düşüncelerinin üç temada toplandığı görülmektedir. Bunlar: 1. Eğitimin geçmişi, 2. Eğitimin bugünü ve geleceği, 3. Öneriler. Eğitimin geçmişi hakkında iki alt tema oluşturulmuştur: 1. Olumlu, 2. Olumsuz. Şairler eğitimin dününde, farklı yöntem ve teknikler kullanıldığı (f=6), buna köy enstitüsü örneğinin verilebileceği (f=2) ifadeleriyle eğitimin geçmişine dair olumlu düşün-

celere sahip olmakla birlikte; eğitimin geçmişinde imkânsızlıklar (f=3), anlayışında problem (f=2), siyasi çekişmeler (f=1), doğulu batılı olma kargaşası (f=1) ve sık bakan değiştirilmesi (f=1) gibi olumsuzlukları da dile getirmektedirler. Şairlerin eğitimin dününe ilişkin olumlu düşünceleri olduğu kadar olumsuz da düşüncelerinin bulunduğu görülmektedir.

Eğitimin bugün ve geleceğine ilişkin görüşler üç alt tema altında toplanmıştır. 1. Genel ifadeler, 2. Olumlu görüşler, 3. Olumsuz görüşler. Genel ifadelerde şairler, eğitimin unsurlarının değiştiğini, okulsuz bir eğitime gidildiğini (f=1) ifade etmişlerdir. Olumlu görüşlerde şairler, eğitimin geleceğinden umutlu olduklarını (f=4), 2023 eğitim vizyonunun olumlu olduğunu (f=1) ifade etmişlerdir. Olumsuz görüşlerde şairler, sürekli sistem değişimi (f=6), geçmişe ayak uyduramama (f=6), sistem oluşturamama (f=3), eğitimde sevgi yoksunluğu (f=2) ifadelerini sıklıkla kullanırlarken, 17 farklı türden olumsuzlukları ifade etmektedirler. Şairler eğitimin bugünü ve geleceği hakkında birçok olumsuzlukları ifade etmektedirler. Bu olumsuzluklar sistemsel, insan yetiştirme ve yöntemsel başlıklarında toplanabilir.

Şairlerin eğitim hakkında önerileri de bulunmaktadır. Eğitimin sorunları hakkında oldukça fazla görüşleri bulunan şairlerin yirmi farklı çözüm önerileri de bulunmaktadır. Bunlardan sıklıkla ifade ettikleri çözümler: Yeteneklere göre insan yetiştirme (f=4), köklü çalışmalar yapma (f=3), eğitim konusunda araştırmalar yapma (f=3, f=2), kitap okuma (f=2) ve ezber yöntemlerden kaçınma (f=2) şeklindedir. Diğer çözüm önerileri incelendiğinde; insan yetiştirme biçimleri, insan yetiştirecek öğretmenin idealistliği, öğretmenin yaklaşımları konularını içermektedir. Şairlerin önerileri eğitimdeki sorunları ve çözüm önerilerini de içermesi açısından önemlidir. Eğitimin dünü, bugünü ve yarınına ilişkin şairlerin kendi ifadeleri aşağıda verilmektedir:

“Geçmişte, uzak yüzyıllarda çok güzel yol ve yöntemler kullandık. Sonra geriledik ve unuttuk geçmiş. Bugün sorunlu. Gelecek müphem. Umut mu, her daim var elbette (Ş1)”

“Medeniyet, bilim, teknik, dini eğitim, beşerî eğitim, her alanda çok ileri düzeyde bir medeniyetin topraklarında yaşadık uzun yıllar. Çok ileri düzeyde bir eğitim sistemi içinde yaşıyor-ken nasıl oldu da biz birdenbire yenik düştük, geri planda kaldık, bu sorunun cevabını arayıp bulmalıyız (Ş2)”

“Eğitim açısından dün bugünden iyi, bugün dünü aratır şekilde diyebilirim. Yarın dünü aratmayacak, bugünden daha iyi olacak buna inancım tam (Ş5)”

“Dün ile bugün arasında sağlam köprü kuramadığımız içindir ki; hep düne yanmakta, hayıflanmakta ve maalesef yarınlarla dair umut besleyememekteyiz (Ş8)”

“Bugün Türk İslam dünyasının Avrupa’dan iki yüz yıl geride olması, yeni icat ve keşiflere paralel eğitim alanındaki yetersizlik, araştırma ve inceleme, özgün anlamda fazla eserlerin ortaya konamaması olarak ifade etmek mümkündür (9)”

“Eğitim; eğitim sistemi, öğrenci-veli ve öğretmen sacayağı üzerinde dururdu yakın zamana kadar. Şimdi sanal dünya devreye girdi (§10)”.

“Gerçek bir uygulamayla, herkesin içinde var olan cevheri yeteneklerine göre ortaya çıkaran ve kişiyi öğrenci psikolojisinden alarak hayat boyu öğrenmeyi arzulayan güzel insan yüceliğine erdirebilirsek zannediyorum birçok şeyi düzeltmiş oluruz (§11)”.

“İlkokulda çocuklara insan olmayı, getirdiği yükümlülüklerin öğretilmesi ve öğretmenler saygın olmalı sayılmalı diye düşünüyorum (§12)”.

“Arayış sürecinin bitmemiş olmasının beklenen bir neticesi olarak da sürekli bir belirsizlik, her yıl değişebilen sınav sistemleri ve aşırı bilgi yüklemeye dayanan eğitim müfredatının, eğitimde verimliliği düşürdüğünü, mutsuz gençleri çoğalttığını, eğitim sistemine olan güven-sizliği arttırdığını ve var olan yetenekleri körelttiğini düşünüyorum (§14)”.

“Eğitimin geleceği, üretkenlik ve temel değerlerin özümsetildiği, idealist ve erdem zengini nesiller yetiştirmekle sağlama alınabilir, düşüncesindeyim. Geçmişteki Millî Eğitim Şura kararları taranarak, pedagoğların, düşünürlerin, sosyologların, psikologların, ekonomistlerin ve uygulamanın içinden gelen tecrübeli eğitimcilerin katılımıyla sistemi sil baştan yeniden kurmak, uzun ömürlü bir uygulama niteliği kazandırmak gerekir (§17)”.

“Eğitim için ayrılan bütçe, teknolojik donanım ve ardi ardına yapılan sistem değişiklikleri ile eğitimin kalitesi ne yazık ki ters orantılı olarak gelişmektedir (§20)”.

“Eleştirmek her zaman kolaydır. Nüfusunun neredeyse yarısı eğitim çağına olan bir ülkedir Türkiye. Bu yüzdendir ki “eğitim” bugün itibariyle Türkiye'nin birinci meselesidir. Belki dün de öyle idi. “Dün iyi idi, bugün kötü” tekerlemesinin “yarın”a hiçbir katkısı yok ne yazık ki. Eğitim adına her şey ama her şey devletten, devletin konuyla ilgili bürokratlarından, devletin eğitim kurumlarından bekleniyor ülkemizde. Bekleyelim elbette. Ama ebeveynler de hayata hazırladıkları çocuklarına dair zihnen ne kadar hazırlık yapıyorlar acaba? (§21)”.

Eğitimin ana malzemesi dildir. Dilimizi zenginlikleriyle bilmediğimiz ve öğretmediğimiz takdirde eğitimde başarılı olamazsınız (§22).

Şairlerin kendi ifadelerinden sorun tespitleri ve çözüm önerileri görülmektedir.

2. Şairlerin estetik duyarlılığı yüksek erdemli insan yetiştirme hakkındaki düşünceleri

İkinci olarak şairlere estetik duyarlılığı yüksek erdemli insan yetiştirme hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Şairlerin bu konudaki görüşlerine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir:

Tablo 3. Şairlerin duyarlığı yüksek erdemli insan yetiştirme hakkındaki düşünceleri

S.N.	Şairlerin kodlanmış düşünceleri	f
1	Sanat içerikli dersler sınav telaşlarına kurban edilmemeli (Ő4, Ő9, Ő10, Ő11, Ő16, 19)	6
2	Eğitimcinin vermek istediği kendinde olmalı (Ő13, Ő15, Ő16, Ő17, Ő21)	5
3	Erdem kavramı oğretilmeli (Ő11, Ő13, Ő18, Ő19)	4
4	Tarihi, bilimi, sanatı, edebiyatı ve manevi dokularını daha belirginleştirmeli (Ő2, Ő3, Ő16)	3
5	ocuğa öncelikle insan olduğu ve kltrel değerler oğretilmeli (Ő12, Ő16, Ő20)	3
6	Oğretmenin kendisi inanmalı (Ő5, Ő17, Ő21)	3
7	Test başarısı l olmaktan ıkarılmalı (Ő4, Ő7, Ő18)	3
8	Sadece oğretim esas alınmamalı, eğitim de dikkate alınmalı (Ő5, Ő9)	2
9	Dildeki kirlenme temizlenmeli (Ő3, Ő22)	2
10	Oğrencilere bilme, anlama, sorgulama, analiz etme durumları zmletilmeli (Ő9, Ő18)	2
11	Oğretmene gereken değer verilmeli (Ő5, Ő17)	2
12	Başarı yeniden tanımlanmalı (Ő18, Ő19)	2
13	Okullar toplum merkezleri olarak tasarlanmalı (Ő9, Ő13)	2
14	Sadece birey değil, toplum ve sistem de erdemli olmalı (Ő18, Ő21)	2
15	Eğitim alışanlarının niteliği artırılmalı (Ő6)	1
16	Eğitimin ğrencinin hissettiği yüksek hedefleri olmalı (Ő5)	1
17	Eğitim sistemi kopyala yapıştır mantığından kurtulmalı (Ő8)	1
18	Ezberci anlayıştan vazgeçilmeli (Ő9)	1
19	Eğitimde ileri ülkeler incelenmeli (Ő9)	1
20	Estetik yönden gelişmiş okul meknları tasarlanmalı (Ő13)	1
21	Oğrencide ve oğretimde ielleştirilmiş bir sevgi saygı olmalı (Ő13)	1
22	Sistemde sürekli değişikliğe gidilmemeli (Ő14)	1
23	Eğitimde nasihatten vazgeçilmeli (Ő18)	1
24	İnsan bilişsel, duygusal ve ruhsal zeklar çerçevesinde yetiştirilmeli (Ő18)	1
25	Kullanılan teknoloji millî, manevi değerlerimizle uyumlu hâle getirilmeli (Ő20)	1

Tablo 3 incelendiğinde duyarlığı yüksek erdemli insan yetiştirme hakkında Şairler yirmi beş öneri geliştirmişlerdir. Bunlardan ifade edilme sıklığı (f) bakımından ne çıkan düşünceler: Sanat derslerinin sınav telaşına kurban edilmemesi (f=6), eğitimcinin vermek istediğinin kendisinde olması (f=5), erdem kavramının oğretilmesi (f=4), tarihi, bilimi, sanatı, edebiyatı ve manevi dokularını daha belirginleştirmek (f=3), çocuğa insan olmayı, kültürel değerleri oğretmek (f=3), oğretmenin kendisinin inanması (f=3), ölçmede testten uzaklaşma (f=3). Bununla birlikte eğitimin ihmal edilmemesi (f=2), oğretmene gereken değerin verilmesi (f=2), başarının tekrar tanımlanması (f=2), sistemin erdemli olması (f=2) nerileri ne çıkmaktadır. Şairlerin duyarlığı yüksek erdemli insan yetiştirme hakkında kendi ifadeleri aşağıda verilmektedir:

“İnsana bilgiyi taşımaya çalışan değil, insanı bilgiye taşıyan bir anlayış. Severe kat edeceği yollar inşa ederek insanı bilgiye taşıyan bir sistem. Sevdirerek. Duyularını çalıştırarak, aktif bir akılla kabine yükselen bir insan profili için eğitimi en etkili vasıta bilen bir yönetim tarzı (Ő1)”.

“Tarihi, bilimi, sanatı, edebiyatı ve manevi dokularını daha belirginleştirerek, gençlerin ilgilerini bu manada genişletmeli, erdemli topluma giden yolda yaşayacakları heyecanı, coşkuyunu artırmalıyız (Ő2)”.

“Sanat içerikli derslerin, sınav telaşlarına kurban edilmediği, atölye ve öğrenme ortamlarının uygun ölçülerde tasarlandığı, öğretmenin, öğrenci ve velinin motivasyonu için ideal zeminin oluşturulduğu bir eğitim sistem (§4)”.

“Öğretimin esas alındığı eğitimin sadece dolgu malzemesi yapıldığı bir sistemde erdemli insan yetiştirmekten bahsedilemez. Yüz metre koşusuna yönlendirilip maratoncu olma idealleri köreltilen kuşaklar ancak test çözüp kısır başarıların peşinde koşabilirler (§5)”.

“Estetik kazanımlar, içlerinde ruhu besleyecek olan bazı olmazsa olmazları barındırırlar. Bu sebeple eğitim sisteminin hamuru, şüirden resme, müzikten dans eğitimine kadar sanatın her alanıyla mayalanmalıdır (§11)”.

“Önce doğanın güzelliklerini içinde barındıran bir okul derdim. Sanat sınıfları, kütüphaneler, aydınlık sınıflar (cam kenarlarında sardunyalı) ve ayrıksılık oluşturmayacak idareci odaları. Ve öğretmenler: Güleç yüzlü, güleç yürekli erdemli eğitimciler. Öğrenci daha okulun kapısından girerken duymalı özgürlüğün kokusunu. Saygı sevgi görürken, karşılığında öyle olmayı istemeli. Önünü iliklerken üstünde bir baskı hissetmemeli öğrenci (§13)”.

“Öğretmenin akademik bilgisi dışında bir ya da birkaç meziyeti daha olmalıdır. Öğretmen sanata, sporla yakından ilgilenmelidir. Sanatın herhangi bir dalında ruhu incelmelidir (§15)”.

“İnsani değerlerimizin ön planda olduğu, sanatın ve nezaketin iç içe geçtiği, öğrencinin özel yeteneklerinin keşfedildiği bir alan yaratılmalı (§16)”.

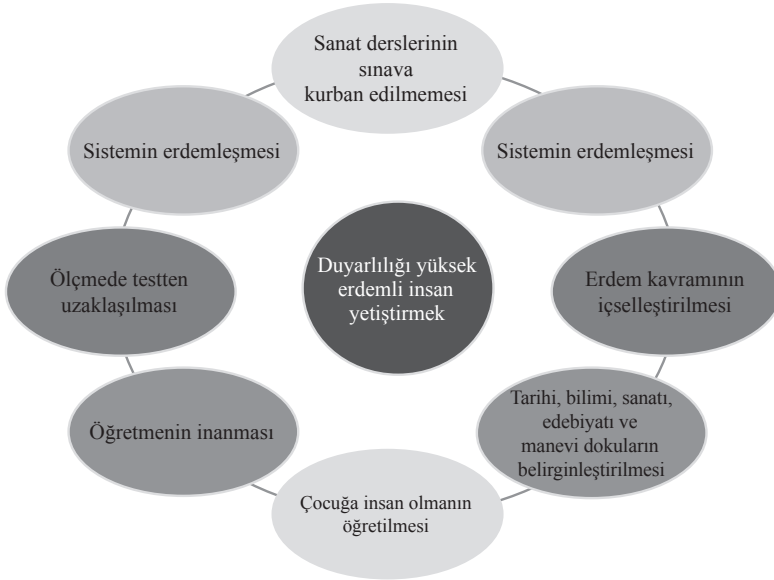
“Erdemli aile, erdemli iktisadi hayat, erdemli hukuk ve adalet sistemi, erdemli eğitim sistemi, erdemli siyaset, erdemli ilahiyat, erdemli sanat gibi öncelikle olarak bu kurumlara odaklanarak kurumsal erdem tasarımı önemlidir (§18)”.

“Sistem sahte rapora imza atabilen bir doktoru, izinli sayılabilmek için rapor almaktan rahatsızlık duymayan bir memur varsa, bu duruma göz yuman ve hatta bunu teşvik eden aile ve yöneticiyi, imamı, müftüyü, öğretmeni, hâkimi, savcıyı, siyasetçiyi bu konudan rahatsızlık duymadan benzer kararlara imza atanları ayıplayan bir toplum algısı ve öncelikle buna engel olacak bir erdemli sistem tasarımı yoksa sorun sistem sorunudur (§18)”.

“Estetik duygusu ancak bu alandaki eserleri tanımakla verilebilir. Tarihimiz estetik şaheserlerle bezenmiş bir anılar defteri gibi. Bir esere bakarsan o taş yapının ötesindeki estetiğe vurgu yapacak donanımda olan öğretmenlerimizin sayısı artacak ki çocuklar da bundan kendilerine düşen payı alsın (§19)”.

“Attığımız tohum ne ise onun meyvesini yeriz. Teknolojik gelişmeleri hayatımıza, eğitimimize elbette dâhil edeceğiz. Ancak bunu yaparken kullanım alanları belirlenirken muhakkak millî, insani ve ahlaki değerlerimizle uyumlu hale getirmeliyiz (§20)”.

Şairlerin duyarlılığı yüksek erdemli insan yetiştirme hakkındaki ifadeleri olduğu gibi verilmiştir. Şairlerin duyarlılığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek hakkındaki düşüncelerine ilişkin bulgular dikkate alındığında ortaya çıkan şema aşağıda verilmektedir:

Őema 2. Őairlerin duyarlıđı yüksek erdemli insan yetiŐtirmek hakkındaki dűŐnceleri

Őema 2 Őairlerin görűŐlerinin görsel hâlini ifade etmektedir.

3. Őairlerin estetik duyarlıđı yüksek, erdemli insan yetiŐtirmek için öđretmenin sahip olması gereken özellikleri hakkındaki dűŐnceleri

Üçüncü olarak Őairlerden estetik duyarlıđı yüksek, erdemli insan yetiŐtirmek için öđretmenin sahip olması gereken özellikleri hakkındaki dűŐnceleri sorulmuŐtur. Őairlerin bu konudaki görűŐlerine iliŐkin bulgular aŐađıda verilmiŐtir:

Tablo 4. Őairlerin estetik duyarlıđı yüksek, erdemli insan yetiŐtirmek için öđretmenin sahip olması gereken özellikleri hakkındaki dűŐnceleri

S.N.	Tema	Kodlanmış Őair görűŐleri	f
1	Bilgi	Entelektűel bir donanıma sahip olma (Ő2, Ő5, Ő11, Ő13, Ő14, Ő15, Ő16)	7
2		Kendini bilme (Ő11)	1
3	Tutum	Öğrenciye rol, model olma (Ő2, Ő4, Ő8, Ő10, Ő12, Ő14, Ő15, Ő17, Ő20, Ő21)	10
4		Okuyan, kendini geliştiren olma (Ő8, Ő9, Ő13, Ő14, Ő15, Ő19)	6
5		Öğretme aşkı (Ő5, Ő8, Ő15, Ő16, Ő18)	5
6		Tahamműl ve sabır sahibi (Ő5, Ő10, Ő11, Ő12)	4
7		İdealist (Ő4, Ő8, Ő18, Ő21)	4
8		Hayatın öğrencisi (Ő5, Ő8, Ő9, Ő15)	4
9		İnsan sevgisi (Ő5, Ő11, Ő12, Ő15)	4
10		Maddi değil manevi beklenti içerisinde (Ő8, Ő16, Ő21)	3
11		Kendilerini erdem medeniyetinin varisleri hissetme (Ő2, Ő13)	2
12		Erdemsel yetkinlik (Ő17, Ő18)	2
13		Sanatın herhangi bir dalıyla ilgili (Ő15, Ő18)	2
14		Gelenekle güçlü bağları olma (Ő2, Ő6)	2
15	Beceri	Aklı kullanabilme (Ő1, Ő2, Ő3, Ő13)	4
16		Duygularını kullanabilme (Ő1, Ő3, Ő17)	3
17		Kalbe hitap etmeyi bilme (Ő1, Ő4, Ő11)	3
18		Öğrencinin dilini ve idrakini anlama yeti ve basireti (Ő5, Ő6)	2
19		Türkçeyi güzel kullanabilme (Ő22)	1

Tablo 4 incelendiğinde estetik duyarlılığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek için öğretmen hakkında şairler üç tema (bilgi, tutum, beceri) altında yirmi dört özellik belirtmektedirler. Bunlardan ifade edilme sıklığı (f) bakımından öne çıkan düşünceler: Bilgi temasında; entelektüel bir donanıma sahip olma (f=7). Tutum boyutunda; öğrenciye rol, model olma (f=10), okuyan, kendini geliştiren olma (f=6), öğretme aşkı (f=5), tahammül ve sabır sahibi (f=4), idealist (f=4), hayatın öğrencisi insan sevgisi (f=4), maddi değil manevi beklenti içerisinde (f=3). Erdemsel yetkinlik (f=2). Sanatın bir dalıyla ilgili (f=2). Beceri boyutunda; Akli kullanabilme (f=4), Duygularını kullanabilme (f=3), Kalbe hitap etmeyi bilme (f=3), Öğrencinin dilini ve idrakini anlama yeti ve basireti (f=2), Türkçeyi güzel kullanabilme (f=1). Estetik duyarlılığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek için öğretmen hakkında şairlerin kendi ifadeleri aşağıda verilmektedir:

“Sevdiren, nefret ettirmeyen. Önce okuyan, sonra oku diyen. Kalbe hitap etmeyi bilen. Akli kullanmayı maharet hâline getirmiş. Duyularından tebessümler gönderen. Böyle bir öğretmen işte (Ş1)”.

“Bence ideal öğretmen; dili güzel kullanmasının yanında, beşerî ilişkileri de güçlü olan insandır. İdeal öğretmen teknolojinin mağlup edemediği yegâne değer insan kalbi olduğunu ve o kalbin bir yansıması olan sanat eserlerinin erdemli insana yol olduğunu bilen öğretmendir (Ş4)”.

“Önce samimi ve idealist olmalı bir öğretmen. Mesleğini büyük bir aşkla, sevgiyle ifa etmeli. Kendini sürekli yenilemeli. Duruşuyla, bakışıyla ve yaşantısıyla çocuklara örnek olmalı. Öğrencisinin derdiyle dertlenmeli. Maddi değil manevi beklentileri olmalı (Ş8)”.

“Lisan-ı hâl lisan-ı kâlden evladır. Öğretmenin etkili olması için anlattığı hâlin kendinde bulunması gerekir (Ş10)”.

“Bana öğretmenini söyle sana kim olduğunu söyleyeyim. Öğretmen önce gönüllere girebilme başarılabilmelidir. Hülâsa bir öğretmen sevgisi ve şefkati kadardır (Ş11)”.

“Öğrencileri şiire yakın kılmalı. Dersin bir arasında güzel bir şiirin dallarında dolaşmak yorulan beyinleri biraz da olsa rahatlatacaktır (Ş13)”.

“Toplumdaki her yanlıştan kendisinin ve meslektaşlarının sorumlu olduğunun bilincinde olmalı. Bu kadar kötülüğü yetiştiren kim/ler? (Ş16)”.

“İlla da öğretmen adayı, örnek(model) öğretmenler gözetiminde, özgün bir ortamda yetiştirilmeli, özel bir statüye kavuşturulmalı (Ş17)”.

“Sanat ruhu olmayan bir mimarın tasarımı kuru bir binadan ibaret kalacaktır. Sanat ruhu olmayan bir öğretmenden de insanın inşasını bekleyemezsiniz (Ş18)”.

“Öğretmen yetiştirmek, aslında insan inşasında çalışacak bir sanatkâr, bir mimar yetiştirmektir. Dolayısıyla, yüksek estetik ve erdem duygusunun ilk tasarımı sisteme öğretmenli yapacak öğretmenlere kazandırılmalı desteklenmelidir. Ancak bu erdem algısı asgari müşterekler düzeyinde evrensel olduğu kadar evrensellikle barışık millî ve yerli bir akulla gerçekleştirilmelidir (Ő18)”.

“Bir öğretmenin merak, araştırma, sorgulama, eleştirel düşünme, sanatsal ruh ve aklı, yeneden birey ve toplum kurabilme idealizmi ve liderlik özellikleri bulunmak zorundadır. Hayata anlam verebilmeli, şiirsel olarak her insanı bir tuval olarak görüp, bir nakkaş edasıyla yetiştirdiği öğrenciler üzerinde imzası bulunmalıdır (Ő18)”.

Yukarıda şairlerin estetik duyarlığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek için öğretmen özellikleri hakkındaki ifadeleri olduğu gibi verilmiştir. Estetik duyarlığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek için öğretmenlerin özellikleri hakkında şairlerin görüşleri dikkate alındığında ortaya çıkan şema aşağıda verilmektedir:

Şema 3. Estetik duyarlığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek için öğretmenlerin özellikleri hakkında şairlerin görüşleri

Estetik duyarlığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek için öğretmen özellikleri			
Tutum		Beceri	Bilgi
Öğrenciye rol model olma	Okuma ve kendini geliştirme	Aklını kullanabilme	Entelektüel bir donanıma sahip olma
Öğretme aşkı	Tahammül ve sabır sahibi	Duygularını kullanabilme	
Sanata ilgili, hayatın öğrencisi	İdealist	Öğrenciyi tanıma, kalbine hitap etmeyi bilme, gönle girebilme	
İnsan sevgisi	Maddi değil manevi beklenti	Erdemsel yetkinlik	

Şema 3 şairlerin görüşlerinin görsel hâlini ifade etmektedir.

4. Şairlerin Öğrenci, Öğretmen, Yönetici ve Ailelere Mesajları

Dördüncü olarak şairlerden öğrenci, öğretmen, yönetici ve ailelere mesajları hakkındaki ifadeleri sorulmuştur. Şairlerin bu konudaki görüşlerine ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir:

Tablo 5. Şairlerin öğrenci, öğretmen, yönetici ve ailelere mesajları

S.N.	Kategori	Kodlanmış şair görüşleri	f
1	Öğrencilere	Talebe olmalı (§5, §12, §17, §21)	4
2		Okumalı (§5, §8, §13, §17)	4
3		Hayal kurmalı ve hayalleri için mücadele etmeli (§4, §13, §17)	3
4		Kendilerine bir yol haritası çizmeli (§2, §13)	2
5		Kendini düzgün ifade etmeli (§2, §13)	2
6		Popüler kültürün hizmetinde olmamalı (§2)	1
7		Zamanını güzel kullanmalı (§8)	1
8		Önce insan olmalı (§11)	1
9		Öğretmeni sevmeli (§16)	1
10		Türkçe'ye sahip çıkmalı (§22)	1
11	Öğretmenlere	Sevgi dilini kullanmalı (§9, §11, §16, §17)	4
12		Gönülleri sevgiyle imar etmeli (§4, §13)	2
13		Öğrencilere bir kuyumcu titizliğinde yaklaşık mücevheri ortaya çıkarmalı (§10, §18)	2
14		Kendilerini bir memur olarak görmemeli (§5, §17)	2
15		İyi bir model olmalı (§8, §17)	2
16		Bulan bir öğretmen olmalı (§1)	1
17		Başarıyı testlerde aramamalı (§4)	1
18		Özlük, sözlük, gözlük üçgeninde dolaşmamalı (§5)	1
19		Altın nesiller yetiştirme bilincinde olmalı (§8)	1
20		Öğrettiğinden haz almalı (§12)	1
21		Kendilerini sürekli yenilemeli (§13)	1
22	Yöneticilere	Veli, öğretmen, öğrenci üçgeninde görev yapma bilincinde olmalı (§17, §21)	2
23		Kaynaştıran bir yönetici olmalı (§1)	1
24		Sorumluluğu emanet kabul etmeli (§4)	1
25		Bir eğitici olduklarını unutmamalı (§5)	1
26		Motivasyon aşılmalı (§5)	1
27		Sevgi dilini kullanmalı (§9)	1
28		Öğretmenin insan olduğunu unutmamalı (§10)	1
29		Başarıyla gurur duymalı, başarısızlığı kendinde bilmeli (§12)	1
30		Okuma alışkanlığı olmalı (§13)	1
31		Türkçe'ye sahip çıkmalı (§22)	1
32	Ailelere	İlgi, güven ve sevginin tılsımlı bir ilaç olduğu bilinmeli (§8, §9, §13)	3
33		Kucaklayan bir aile olmalı (§1, §13)	2
34		Çocukların mutluluğu ve ay-yıldızın ikbali için çalışmalı (§4, §21)	2
35		Öğretmeni aileden biri görmeli (§5, §16)	2
36		Çocuklarını yarış atı gibi görmemeli (§5)	1
37		Çocuklarını rekabetçi ve ihtiras sahibi kılmamaları (§5)	1
38		Çocuklarını başka çocuklarla kıyaslamamalı (§8)	1

Şairlerden öğrenci, öğretmen, yönetici ve ailelere mesajları incelendiğinde (Tablo 5) ifade sıklığına göre öne çıkan ifadeler şöyledir: Şairlerin öğrencilere mesajları: Talebe olmaları (f=4), okumaları (f=4), hayal kurmaları ve hayalleri için mücadele etmeli (f=3), kendilerine bir yol haritası çizmeli (f=2), kendilerini düzgün ifade etmeleri (f=2). Şairlerin öğretmenlere mesajları: Sevgi dilini kullanmaları (f=4), Öğrencilere bir kuyumcu titizliğinde yaklaşık mücevheri ortaya çıkarmaları (f=2), Kendilerini bir memur olarak görmemeleri (f=2), İyi bir model olmaları (f=2). Şairlerin yöneticilere mesajları: Veli, öğretmen, öğrenci üçgeninde

görev yapma bilincinde olmaları (f=2). Şairlerin ailelere mesajları: İlgi, güven ve sevginin tılsımlı bir ilaç olduğunu bilmeleri (f=3), Kucaklayan bir aile olmaları (f=2), Çocukların mutluluğu ve ay-yıldızın ikbali için çalışmaları (f=2), Öğretmeni aileden biri görmeleri (f=2). Şairlerden öğrenci, öğretmen, yönetici ve ailelere mesajları hakkında kendi ifadeleri aşağıda verilmektedir:

“Öğrencilerden oluşan gençliğin kendisine yeni bir yol haritası çizmesi gerekir. Az okuyan, anlatımı bozuk, kendini ifade etmede zorlanan, ülkede ve dünyada yaşanan gelişmelere ilgisiz, bir genç kesimin varlığı, popüler kültürün hizmetine sanki kendini adanmışçasına duyarsız kalmaları kabul edilemez (2)”

“Öğrenci talebedir. Öyle olmalıdır. Tecessüs sahibi kılınmalıdır. Öğretmen bir memur değildir. Özlük-sözlük ve gözlük üçgeninde dolaşmamalıdır. Yöneticiler aslen kendilerinin de bir eğitici olduğunu hiç unutmamalıdır. Motivasyon aşılamalıdır. Velilere gelince, çocuklarını yarış atı yapmamalıdır. Rekabetçi ve ihtiras sahibi kılmamalıdır. Öğretmeni aileden biri gibi görmelidirler (Ő5)”

“Öğrenci: Kaftıyedir. Öğretmen Şiirin Felsefesidir. Yönetici Şiirin bütünlüğüdür. Aileler Şiirin Sahibidir (Ő6)”

“Öğrenci; Yarın “keşke” dememek için telafisi olmayan vaktini en güzel şekilde değerlendir. Öğrenmek için en verimli çağın kıymetini bil. Oku! Oku! Oku... Ok yайдan çıkmadan, gündüz geceye dönmeden, gözlerinin feri sönmeden oku. Öğretmen; Meçhul yarınlarımıza umut mayalamak, altın nesiller yetiştirmek senin elinde. Bu ülkenin yarınları senin elinde şekillenecek. İyi bir model olduğunu unutma. Yönetici; Bir bahçıvan edasıyla toprağı incitmeden, tohumu yaralamadan; ayrıık otlarını itinayla temizleyip sevgiyle suladığın gül bahçesini te-bessümle yaşat ki; toprak nefes alsın, tohum özgürce yetişsin. Aile; İlgi, güven ve sevginin tılsımlı bir ilaç olduğunu unutma. Çocuğunu başka çocuklarla kıyaslama (Ő8)”

“Öğretmen, öğrenci, yönetici ve aileler sevgi diline hâkim olmalıdır. Öğrenciyi kazanmak zor, kaybetmek kolaydır. Eğitimli, iyi bir insan olmak için sadece öğrenci değil öğretmen, idareci ve aileler çalışmalılar (Ő9)”

“Öğrencinin çocuk veya genç olduğunu unutmayalım. Öğretmenin melek değil insan olduğunu unutmayalım. Aileler samimiyetle eğitime katılmalıdır. Yöneticiler, bu üç unsur arasındaki ahengi sağlamalıdır (Ő10)”

“Öğrenciye; önce insan ol, Öğretmene; önce sevgi ol, Yöneticiye; önce adil ol, Aileye; önce şefkat ol demek isterdim (Ő11)”

“Öğretmen, ana-baba yarısı, sevgi, hoşgörü, özveri ve şefkat pınarıdır. Şair ne diyor? “Ben her işin başı sevgi diyorum/ Sevince dünya güzel yaşamak iyi diyorum.” Sevgisiz ne din ne başarı ne mutluluk ne de eğitim olur (Ő17)”

“Velilerin, günümüzde çocuklarını el bebek- gül bebek yetiştirmeleri, eğitimin önünde önemli bir engeldir. Çocuklarına aşırı biçimde düşkün ve payanda olan veliler, onlara iyilik yerine kötülük ettiklerinin farkında değiller (Ş17)”.

“Öğrenci: Hiçbir zaman geleceğin size emanet edileceğini unutmadan adımlarınızı atın. Öğretmen: Öğrencilerinize bir kuyumcu titizliği ile yaklaştığınız müddetçe ortaya çıkacak mücevher sizin eseriniz olacaktır. Yönetici: Bir orkestra şefi hassasiyeti ile uyumu sağladığınız zaman mükemmel bir beste armağan edeceksiniz insanlığa. Aile: Eğitimin en önemli ayağı olan sizler; sağlam adım attıkça çocuklarınız da size ayak uyduracak ve geleceğe emin adımlarla yürümek mümkün olacaktır (Ş19)”.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Eğitimi şairlerden anlama amacıyla olan bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Şairlerin eğitimin dünü, bugünü ve yarını konusundaki görüşleri analiz edildiğinde; dünü hakkında olumsuz ve daha çok olumlu görüşler olduğu, bugün ve gelecek içinse oldukça farklı fikirlerin olduğu, olumsuzlukların ve çözüm önerilerinin bir arada olduğu görülmektedir. Şairler eğitimin bugünü ve geleceği hakkında birçok olumsuzluğu ifade etmektedirler. Bu olumsuzluklar sistemsel, insan yetiştirme ve yöntemsel başlıklarında toplanabilir.

Görüşlerine başvuru şairlere göre eğitimin dünü/geçmiş iyi araştırılmalı ve olumlu örnekler alınmalıdır. Bugün ve gelecek için eğitim adına yapılacak çalışmalar planlanmalıdır. Köklü eğitim araştırmaları ve çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Sistemin sık değişmemesi gerekmektedir. İdealist ve inanmış öğretmen yetiştirmek gerekmektedir. Eğitim için velilerin de sorumluluk alması gerekmektedir. Eğitimin önemi konusunda herkes hemfikir, bu nedenle durumun fırsata çevrilmesi gerekir. Şairlerin eğitimin bugünü ve geleceği konusundaki olumsuz görüşleri ilgili literatürdeki araştırma sonuçlarıyla (Deveci ve Aykaç, 2018; Gedikoğlu, 2005; Kutlu, Bacanak ve Gökdere, 2016; Yeşil ve Şahan, 2015) benzerlik göstermektedir. Şairlerin görüşleriyle ilgili literatürdeki araştırma sonuçlarının benzerlik gösterdiği temel konu; eğitimde sistem ve uygulama sorunlarıdır.

Şairler sık sık sistem değişikliğini eğitimde olumsuz olarak algılamaktadırlar. Benzer şekilde Doğan (2005), bu konuya dikkat çekerek bu durumun Türkiye’de olduğu gibi dünyada da böyle olduğunu vurgulamaktadır. Oysa sistem üzerinde sık sık değişime gidilmemesi gerekmektedir (Yeşil ve Şahan, 2015).

Şairlerin önerilerinden birisi de ezberci eğitim sisteminden uzaklaşmak gerektiğidir. İlgili literatürde de ezberci eğitim sistemine yönelik eleştiri oldukça fazladır (Sekin, 2008; Taşdelen, 2012b; Turan, 2006; Yılmaz ve Altinkurt, 2011). Ezberle yürütülen bir dersin öğrenilmesinin çok zor olduğu (Turan, 2006) ve öğrenciyi pasifleştirdiği (Taşdelen, 2012b) dikkate alınırsa şairlerin bu konudaki önerileri yerinde görülmektedir. Şairlerin önerileri eğitimdeki sorunları ve çözüm önerilerini de içermesi açısından önemlidir. Geçmiş dönemlerde yaşayan şairler

de bu sorunları dile getirmektedirler. Ziya Paşa; “*eğitimde doğru sistemler ve doğru yöntemler kullanılmalı*” (Kana, 2010) Őeklindeki görüşleriyle bu araştırma kapsamında görüşlerine başvurulmuş Şairleri ve araştırmaları teyit etmektedir. Şairlerin eğitim konusunda araştırma yapılmasını köklü bir eğitim sistemi kurulması konusunu Mehmet Âkif Ersoy “*Eğitim-öğretim bir milletin vazgeçilmezidir. İnsanlar yalnız bugüne değil, geleceğe göre de yetiştirilmelidir. Eğitimde başarılı ülkeler örnek alınmalıdır*” Őeklindeki düşünceleriyle (Elmas, 2010) desteklemektedir.

Bir Şairimizin “*dil olmadan eğitim olmaz*” ifadesiyle eğitimde dilin önemi vurgulanmaktadır. Ana dili eğitimi ve öğretiminin önemine dikkat çeken Demir ve Yapıcı (2007) bu konunun tüm alan uzmanlarıyla çalıŐılması gerektiğini ifade ederek bu Şairin görüşünü desteklemektedir.

Şairlerin duyarlığı yüksek erdemli insan yetiştirmek hakkındaki düşünceleri incelendiğinde, Şairler, sanat derslerinin sınava kurban edilmemesi, eğitimcinin hal diliyle kal dilinin aynı olması, erdem kavramının içselleŐtirilmesi, tarihin, bilimin, sanatın, edebiyatın ve manevi dokuların daha belirginleŐtirilmesi, çocuğa insan olmanın öğretilmesi, öğretmenin inanması, testin tek ölçme aracı olmaktan çıkarılması, sistemin erdemli olması sonucuna ulaŐılmaktadır.

Şairlerin görüşleri incelendiğinde sanat derslerinin yapılması konusu öne çıkan görüştür. İlgili literatürde yer alan bulgular ile Yazar, Aslan ve Şener’in (2014) yaptıkları araştırmada tespit ettikleri “*sanat dersleri olmasa da olur*” sonucu ve Özsoy’un (2003) ilk ve ortaöğretim kurumlarında sanat eğitimine inanılmadığına ilişkin düşünceleri bu sonucu desteklememektedir. Ancak sanat eğitiminde yoksunluğun hayal gücünden, yaratıcılıktan, düşünme gücünden uzaklaşmak olduğu (Türe, 2007), bir sanat eğitim politikasının oluŐturulması gerektiği (Özgenç, 2011) bu araştırmanın sonucunu teyit etmektedir.

Araştırma kapsamında görüşlerine başvurulmuş Şairler duyarlığı yüksek erdemli insan yetiştirmek için tarihin, bilimin, sanatın, edebiyatın ve manevi dokuların daha belirginleŐtirilmesine ve eğitimin önemine özellikle dikkat çekmektedirler. Tarihte öne çıkan Őairlerimizin de benzer düşünceleri bulunmaktadır: Eğitim ile öğretimin amaçlarını birbirinden ayıran Ziya Gökalp (1964), aynı zamanda eğitime insanın sosyalleŐmesi olarak bakmakta ve eğitimin amacıyla ilgili sorulara: “*Terbiyenin gayesi millî fertler yetiŐtirmektir. Millî fertler yetiştirmek ise doğrudan doğruya ‘millet yapmak’ demektir. Bununla beraber hakiki ferdiyetler de ancak bu millî fertlerdir; çünkü, fert, ancak millî kültürün temsilcisi olduğu zaman, bir şahsiyete sahiptir*” cevabını vererek eğitimin millî olması gerektiğini, böylece millî vicdanın oluŐabileceđini, bunun için de okullarda millî dil ve tarih, İslam esasları ve tarihi, matematik ve tabiat ilimleri ve yabancı dil derslerine öncelik verilmesi gerektiğini savunmaktadır (Altın, 2010). Yine Ziya Paşa “*eğitimin kazandırdığı kültür millî olmalı*” (Kana, 2010) diyerek araştırma kapsamındaki Şairlerle aynı düşüncelyi paylaşmaktadır.

Estetik duyarlılığı yüksek, erdemli insan yetiştirmek için öğretmenlerin özellikleri hakkında şairlerin görüşleri incelendiğinde şairler, öğretmen özelliklerini bilgi, tutum ve beceri alt boyutlarında belirtmişlerdir. Bu boyutlar incelendiğinde ortaya çıkan öğretmen özellikleri şunlardır: Entelektüel bir donanıma sahip ve öğrenciye rol model, okuyan, kendini geliştiren, öğretme aşkıyla dolu, tahammüllü ve sabırlı, idealist, insan sevgisi dolu, manevi beklenti içerisinde, erdemsel yetkinlikte, sanata ilgili, aklını ve duygularını kullanabilen, gönüllere giren, öğrenciyi tanıyan, dilini doğru kullanabilen.

Şairlere göre öğretmen özelliklerinden okuma, kendini geliştirme, çok yönlü gelişim, idealist bir tutum, entelektüel bir donanım (okuryazarlık) öne çıkmaktadır. Şairler öğretmenlerin okumalarını önermektedirler. Öğretmenlerin okumaları konusunda yapılan bazı araştırmalarda da öğretmenler arasında okuma oranları düşük görülmektedir (Aral ve Aktaş, 1997; Kuş ve Türkyılmaz, 2010; Yılmaz, 2002; Yılmaz, Köse ve Korkut, 2009). Bu konuda güncel araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Şairlerin dikkat çektikleri başka bir konu öğretmenlerin çok yönlü (hayatın öğrencisi, entelektüel bir donanıma sahip) yetişmeleridir. Şairlerin altını çizdiği diğer bir konu da öğretmenlerin idealist bir tutum içerisinde olmalarıdır. Şairlerin bu görüşünü Yazıcı (2016); “*öğretmenle idealist öğretmen arasındaki farkın kapanması eğitim sisteminin başarısı için gereklidir*” diyerek desteklemektedir. Topçu da (2016) idealist öğretmen özelliklerini; “*balını bin bir zorlukla yapan ve başkasına sunan arı, tahammül etmeyi bilen, seven, ruh yapısının sanatkârı, ilmin hakikat olduğu için hayranı, dünyanın en büyük mesuliyetine sahip, “büyük idealci”, ruhta doğabilecek her tür sakatlığın mesulü*” olarak belirleyerek araştırma kapsamında görüşüne başvurulmuş şairleri desteklemektedir.

Şairlerin eğitime ilişkin görüşlerinde öne çıkan mesajlar; ilmin önemi, özgün, erdemli insan yetiştirme, sevgi, saygı, hedef, eğitimin bir dava olduğu, eğitimde maddi değil manevi beklenti, eğitime adanmışlık, öğretmenin rol model olması, insanın özündeki cevherin öne çıkarılması, eğitim ve olgunluk ve bilgeliktir. Tüm bu mesajlar eğitimde fedakârlığı, adanmışlığı, davayı, bilgeliği işaret etmektedir.

Araştırma kapsamında 22 şairle görüşülmüştür. Araştırmanın başlığı da onlardan gelen görüşler doğrultusunda oluşturulmuştur. Türkiye'nin farklı şehirlerinde yaşayan çalışma grubundaki şairlerin yaş ortalaması 60 civarındadır. Bu ortalama ile şairler X ve kısmen Y kuşakları içinde yer almaktadır. Ancak eğitime ilişkin görüşleri oldukça güncel ve gelecek odaklıdır. Bu durum şairlerin sanatçı ruhu olmasından kaynaklanabilir. Bir asır önce yaşamış millî şairimizin de eğitime ilişkin görüşlerinin bugünün sorunlarına nasıl da çözüm olduğu ortadadır. Araştırmanın sonuçları bağlamında aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

- Eğitim konularında şairlerden yararlanılması için eğitim adına yapılan her türlü toplantıya şairler de davet edilebilir ve görüşleri alınabilir.
- Eğitimin geçmişi hakkında araştırmalar yapılarak tüm zamanları kapsayan köklü eğitim sistemi çalışmaları yapılabilir.

- Eğitimde sistem deđiŐiklerine sistemden etkileneceklerin görüşleri alınarak gidilebilir.
- Sanat derslerinin önemi konusunda aile ve öğretmenlere farkındalık çalışmaları yapılabilir.
- Eğitim sistemine ahlaki değerler kazandırabilmek amacıyla ahlak ve erdem konularında farkındalık oluŐturacak çalışmalar yapılabilir.
- Araştırmaya katılan Şairlerin görüşleri ıŐıđında  ğretmen yetiŐtirmede dikkat edilmesi gereken konular; entelektüel donanım+öğretmenlik sevgisi ve öğretme aşkı, sanatsal duyarlılık ve estetik+rol model olabilecek liderlik+ idealist bir ruhta eğitime inanma Őeklinde formüle edilebilir.
- Yerli ve millî bir eğitim anlayışı için, tarihin, bilimin, sanatın, edebiyatın ve manevi dokuların eğitim süreçleri içerisinde daha belirgin hâle getirilmesi sağlanabilir.
- Ezberci anlayıŐtan uzak, okuryazarlık eğitim anlayışında farklılaŐtırılmıŐ ve zenginleŐtirilmiŐ  l me araçlarının kullanıldığı bir  ğretim sistemi çalıŐmalarında ısrarcı olunabilir.

Etik Onay: Bu  alıŐma için KS  Sosyal ve BeŐer  Bilimler Etik Kurulu'nun 09.04.2020 Tarih ve 2020-10 Sayılı Kararı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Kaynakça

- Akalın, L. S. (1980). *Edebiyat terimleri sözlüğü*. İstanbul: Varlık.
- Akkaya, N. (2010). Âşık tarzı şiir geleneğinde halk eğitimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 88-100.
- Aksan, D. (2013). *Şiir dili ve Türk şiir dili: Dilbilim açısından bakış*. Ankara: Bilgi.
- Aktaş, H. (2012). Disiplinler arası ilişkiler bağlamında şiir ve coğrafya. *Studies of the Ottoman Domain*, 2(3), 1-25.
- Akyol, H. (2006). *Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Kök.
- Altın, H. (2010). Ziya Gökalp'in eğitim tarihimiz açısından önemi. *History Studies*, 2(2), 493-509.
- Aral, N. ve Aktaş, Y. (1997). Çocukların televizyon ve diğer etkinliklere harcadıkları sürenin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 99-105.
- Aydemir, Y. (2009). Yahya Kemal: Geleneği geliştiren, dönüştüren şair. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 3, 1-28.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *BEÜ SBE Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Bayraktar, L. (2017). Edebiyatın konusu ve öznesi insandır. *Bizim Külliye*, 71, 24-25.
- Boratav, P. N. (1983). *Folklor ve edebiyat 2*. İstanbul: Adam.
- Coşkun, M., V. ve Açık, N.Ö. (2006). Fonetik laboratuvarı destekli edebiyat öğretimi. 6. *Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı*, Kıbrıs.
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. New York: Sage.
- Çekiç, İ. (2017). *Edep ve edebiyat arasındaki ilişki üzerine inceleme*. Hoca Ahmet Yesevi Yılı Anısına Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi, 1-4 Aralık 2016, Antalya. 271-278.
- Çıkla, S. (2009). Şiir ve hikâye çevresinde oluşan iki tür: Manzum hikâye ve öykü-şiir. *TÜBAR*, 25, 51-81.
- Çoban, A. (2010) Mehmed Âkif'in eğitim felsefesi: Eğitim ve öğretime ilişkin görüşleri. *Ekev Akademi Dergisi*, 14(44), 247-264.
- Demir, M. ve Yapıcı, M. (2007). Anadili olarak Türkçe'nin öğretimi ve sorunları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 177-192.
- Demirtaş, Z. ve Nacar, D. (2018). Mehmet Âkif Ersoy'un Safahat eserinde öğretmen modeli. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(13), 97-109.

- Deveci, Ö. ve Aykaç, N. (2018). Temel eğitimde yaşanan sorunları inceleyen çalışmaların değerlendirilmesi: Bir meta-sentez çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 277-301. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.7c1s.13m.
- Dewey, J. (2008). *The early works, 1882-1898*. Southern Illinois: Southern Illinois University Press.
- Doğan, C. (2005). Türkiye’de sınıf öğretmeni yetiştirme politikaları ve sorunları. *Bilig (Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi)*, 35, 133-149.
- Elmas, N. (2010). Cahit Sıtkı Tarancı’nın şiir estetiğinde karşıtlık ve karşılaştırma tekniği. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 10(1), 35-48.
- Ergün, M. (1996). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Ocak.
- Eroğlu, A. (2012). Sanatta araç olarak dilin önemi. *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 38, 393-401.
- Geçgel, H. (2007). Bir görüntü (imgeler) sanatı olarak şiir. *Hayal Dergisi*, 21, 1-7.
- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği sürecinde Türk eğitim sistemi: sorunlar ve çözüm önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 66-80.
- Göçgün, Ö. (2007). *Belgelerle yeni Türk edebiyatı tarihi*. Ankara: Nisan.
- Gökalp, Z. (1964). *Millî terbiye ve maarif meselesi*. Ankara: Diyarbakır Tanıtma ve Turizm Derneği Yayınları.
- Güleç, İ. (2007). Hz. Peygamber’in şiire karşı tutumu. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 19, 123-146.
- Gülendam, R. (2010). Siyaseti şiirde yaşamak: Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatında sosyalist şiir. *Turkish Studies*, 5(2), 213-280.
- Kahraman, M. E. (2016). Sanat ve siyaset ilişkisinde sanatçı misyonerliği. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 11(1), 225-251.
- Kana, F. (2010). *Ziya Paşa’ya göre edebiyat ve insan eğitimi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Kuş, Z. ve Türkyılmaz, M. (2010). Sosyal bilgiler ve Türkçe öğretmen adaylarının okuma durumları: (ilgi, alışkanlık ve okuma stratejilerini kullanım düzeyleri). *Türk Kütüphaneciliği*, 24(1), 11-32.
- Kutlu A., N., Bacanak, A. ve Gökdere, M. (2016). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 287-307. doi:10.17539/aej.07102.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Millî Eğitim Bakanlığı (1973). 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu.12/2342.

- Oskay, Ü. (1991). Dilin coğrafyasını değiştiren şair [Rimbaud]. *Hürriyet Gösteri*, 132, 4-6.
- Özer, E. E. (2006). Tanpınar'ın şiir anlayışı ve şiirinin kaynakları üzerine bir inceleme. *Pamukkale Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 83-91.
- Özgenç, N. (2011). Devlet Eğitim Politikalarında Sanat ve Tasarım Eğitiminin Yeri ve Önemi, *1. Sanat ve Tasarım Eğitimi Sempozyumu*, Ankara: Başkent Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi.
- Özkesici, E. (2018). Sanatta değişen paradigmlar: Sanatçı, eser ve alıcı ilişkisi. *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, 20, 111-121.
- Özsoy, V. (2003). *Görsel sanatlar eğitimi resim iş eğitiminin tarihsel ve düşünsel temelleri*. Ankara: Gündüz.
- Sağlık, Ş. (2017). Şairin 'ben'i toplumun 'biz'i demektir. *Bizim Külliye*, 71, 10-11.
- Sekin, S. (2008). Türkiye'de ezberci öğretim ve nedenleri. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 18, 211-221.
- Sönmez, V. (2008). *Eğitim felsefesi*. Ankara: Anı.
- Taşdelen, V. (2012a). Türkçede şiirin yüklemi sorunu. *Turkish Studies*, 7(4), 519-532.
- Taşdelen, V. (2012b). Eğitimde ezberleme ve anlama. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 143, 12-17.
- Taşkaya, S. M. ve Coşkun, İ. (2009). Âşık Feymânî'nin şiirlerinde eğitim ve eğitim unsurları. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1(25), 259-278.
- Topçu, N. (2016). *Türkiye'nin maarif davası* (18. baskı). İstanbul: Dergâh.
- Turan, İ. (2006). Sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin coğrafi kavramları öğrenme düzeyleri ve ezbercilik. *Millî Eğitim Dergisi*, 170, 274-292.
- Türe, N. (2007). *Eğitimde ve öğretimde bir araç olarak görsel sanatlar eğitiminin öğrencilere sağladığı katkılar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- www.biyagrafi.net (2020). www.biyografi.net/makale.asp?Haberid=192. Erişim tarihi: 15 Mart 2020.
- Yayla, A. (2010). *Eğitimin felsefi temelleri*. H. B. Memduhoğlu ve K. Yılmaz (Ed.) içinde, *Eğitim bilimine giriş* (ss.21-46). Ankara: Pegem.
- Yazar, T., Aslani, T. ve Şener, S. (2014). Sanat eğitimi sorunu olarak ülkemizde ilk ve orta öğretim kurumlarında sanat eğitimine olan ilgisizlik sebepleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 593-605.
- Yazıcı, E. (2016). Olan-olması gereken perspektifinden bir medeniyet inşacısı ve eğitim emekçisi olarak öğretmen. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 7(13), 147-162.

- Yeşil, R. ve Şahan, E. (2015). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin en önemli sorun, neden ve çözüm yollarına ilişkin algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 16(3), 123-143.
- Yıldırım, A. ve ŐimŐek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, A. ve ŐimŐek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, B. (2002). Ankara'daki ilköğretim öğretmenlerinin okuma ve halk kütüphanesi kullanma alışkanlıkları üzerine bir araştırma. *Türk Kütüphaneciliği*, 16(4), 441-460.
- Yılmaz, B., Köse, E., ve Korkut, Ő. (2009). Hacettepe Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi öğrencilerinin okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(1), 22- 51.
- Yılmaz, K. ve Altınkurt, Y. (2011). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 942-973.

Understanding the Education from Poets

Extended Abstract

Introduction

The subject of both literature and education is human. Most of the attributes of the person who is wanted to be educated is in the field of literature. In addition, literature is a social reality that changes on the way of reaching the beauty as well as contributing to disciplining people by educating them (Göçgün, 2007). Education and literature are cases that interact with each other and complement each other (Akkaya, 2010). This is the main reason for the emergence of this study. As poetry is one of the most influential branches of literature, it is aimed to establish the relationship between literature and education with poets. In this context, the aim of the research is to understand education from poets. Thus, poetic views will be gained in the educational literature. For this purpose, answers were sought by asking the following questions to the poets:

- What are the views of poets about the past, present and future of education?
- How should the education system be designed to raise virtuous people with high aesthetic sensitivity according to the poets?
- What can be the qualifications of the teachers to raise virtuous people with high aesthetic sensitivity according to the poets?
- What are the messages of poets to students, teachers, administrators, and families involved in the education process?

Method

In this study, the thoughts of the poets about education were analysed by using the phenomenological design, which is one of the qualitative research patterns. In this research, the phenomenon is education. Study group of the research consisted of 22 poets from different provinces of Turkey. In the research, snowball and criterion sampling methods were used. Within the scope of the research, a poet who was influential and thought to gather rich opinions was reached. Other poets recommended by the poet reached and interviewed were reached. Another sampling used in the research is criterion sampling. In this study, the only criterion is that poets whose opinions are consulted have a study or studies related to poetry. A semi-structured interview form was prepared as the data collection tool of the research. Descriptive analysis was used to analyse the data. While analysing the data, opinions were coded and combined under certain themes. The coded poet's views were interpreted by being tabulated. In accordance with the phenomenological design of the research, the opinions of the poets are given under the tables with direct quotations.

Findings Discussion and Conclusion

When the poets' views on the past, present and future of education are analysed; it is seen that they have negative, positive opinions about yesterday, quite different ideas for today and the future, and also they have suggestions for solutions along with negativities.

When the findings regarding the thoughts of the poets about raising virtuous people with high aesthetic sensitivity are examined; it is concluded that art lessons should not be sacrificed for the exam, the concept of virtue should be internalized, history, science, art, literature and spiritual textures should be more prominent, the child should be taught to be human, the teacher should believe in education, the test should be removed from being the only measurement tool, the system should be virtuous.

When the findings related to the opinions of the poets about the characteristics of teachers to raise virtuous people with aesthetic sensitivity are examined, it is concluded that teachers must have intellectual equipment, be a role model, read, develop themselves, have a love of teaching, be patient, be idealistic, have love of human, be virtuous, be related to art, be able to use their minds and feelings, be able to know the students, use Turkish correctly.

- In order to make use of poets in education subjects, poets can be invited to all kinds of boards held in the name of education and their opinions can be taken.
- History, science, art, literature, and spiritual textures can be made more evident to make education national.